

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ВИКОРИСТАННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Зростання ролі нематеріальних активів з позицій поточних і перспективних результатів діяльності підприємств в умовах інноваційної економіки зумовлює необхідність розробки методичних підходів до аналізу їх використання як інструменту забезпечення прийняття оптимальних рішень щодо обсягів інноваційної діяльності та випередження можливих конкурентів. В сучасних умовах дослідження у сфері аналізу нематеріальних активів встановлено, що загалом дослідники ототожнюють завдання аналізу нематеріальних активів із завданнями аналізу основних засобів на тому підґрунті, що нематеріальні активи та основні засоби є складовими необоротних активів підприємства. За твердженням науковців, основні завдання аналізу нематеріальних активів полягають у характеристиці наявності, складу, руху, ефективності використання і оцінці їх дохідності та факторів, що на неї впливають (табл. 1).

Критичний аналіз праць провідних учених показав, що системно, із урахуванням стратегії інноваційного розвитку України в умовах глобалізаційних викликів, впливу нематеріальних активів на отримання надприбутків і підтримання високого рівня конкурентоздатності підприємств, проблеми організаційно-методичних підходів до аналізу використання нематеріальних активів на достатньому рівні не висвітлені. Водночас, суттєвий вплив обсягів використання нематеріальних активів підприємства на рівень і якість прийнятих інноваційних і стратегічних рішень щодо випередження можливих конкурентів зумовлює необхідність подальшого вивчення та вдосконалення всіх можливих напрямків аналізу використання нематеріальних активів. З огляду на це, питання економічного аналізу використання нематеріальних активів потребують подальших ґрунтовних досліджень у частині урахування необхідності формування інноваційно-орієнтованої стратегії розвитку суб'єктами господарювання.

Загалом організаційно-методичні аспекти аналізу використання нематеріальних активів з метою їх удосконалення розглянемо за такими напрямками: уточнення об'єкту та завдань аналізу використання нематеріальних активів інноваційно-орієнтованих підприємств; вибір джерел інформації для його проведення; вдосконалення системи аналітичних показників; побудова моделей оцінки впливу факторів на ефективність використання нематеріальних активів та оцінки впливу ефективності використання даних активів на результати діяльності організації.

Формулювання завдань аналізу використання нематеріальних активів у
працях науковців

П.І.П. науковця	Виділені завдання аналізу використання нематеріальних активів
Банасько Т.М. [1, 2]	1. Аналіз частки нематеріальних активів у майні підприємства. 2. Аналіз обсягу та динаміки нематеріальних активів. 3. Аналіз структури нематеріальних ресурсів, наявних на підприємстві. 4. Аналіз ефективності нематеріальних активів. 5. Аналіз впливу факторів на ефективність використання нематеріальних активів. 6. Аналіз резервів збільшення обсягів виробництва за рахунок використання нематеріальних об'єктів
Череп А.В., Пухальська А.П. [3]	1. Аналіз забезпеченості нематеріальними активами. 2. Аналіз наявності та руху нематеріальних активів. 3. Аналіз ефективності використання нематеріальних активів
Вакун О.В. [4]	1. Аналіз обсягу та динаміки нематеріальних активів. 2. Аналіз структури нематеріальних активів у розрізі різноманітних класифікаційних ознак. 3. Аналіз дохідності (ефективності використання) нематеріальних активів. 4. Інтегрована оцінки використання нематеріальних активів. 5. Аналіз обсягу, структури (за різними ознаками), динаміки і ефективності використання нематеріального капіталу

Список використаних джерел

1. Банасько Т.М. Проблеми та перспективи дослідження нематеріальних активів в Україні / Т. Банасько // Економіст. – 2010. – №2. – С. 30–33.
2. Банасько Т.М. Економічний аналіз використання нематеріальних активів: значення та методика здійснення / Т.М. Банасько // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2009. – №4 (50). – С. 6–11.
3. Череп А.В. Аналіз забезпеченості та ефективності використання нематеріальних активів машинобудівними підприємствами Запорізького регіону / Череп А.В., Пухальська А.П. // Міжнародний збірник наукових праць ЖДТУ. – 2011. – Випуск 1 (19). – С. 468–477.
4. Вакун О.В. Концептуальна модель економічного аналізу нематеріальних активів / О.В. Вакун // Інноваційна економіка. – 2012. – №6. – С. 137–140.